Produktunderhåll

En praktisk guide för att förebygga driftstörningar, förlänga livslängden på lås- och dörrprodukter och hålla viktiga säkerhetsfunktioner i gott skick.

Varför underhåll behövs Dörrar, lås och beslag används ofta många gånger varje dag. Smuts, slitage, feljustering, fukt och upprepade belastningar kan successivt påverka funktionen.	**När underhåll blir extra viktigt** Högfrekventa dörrar, entréer, utrymningsvägar och elektriska säkerhetslösningar kan behöva tätare kontroller än installationer med lägre användning.
Det kunden enkelt kan göra Hålla produkter rena, kontrollera synliga skruvar och infästningar, prova att dörrar stänger och låser korrekt och reagera på förändringar som kärvning eller ovanliga ljud.	**När Låspartner bör kopplas in** Vid återkommande fel, justeringsbehov, slitage, elektriska problem eller när säkerhetsfunktioner behöver kontrolleras och dokumenteras.
Smörjning Rätt underhållsmedel ska användas på rätt del och i rätt mängd. Översmörjning kan försämra funktionen och vissa elektromekaniska produkter ska inte smörjas invändigt.	**Helheten är viktig** Dörrblad, gångjärn, låshus, slutbleck, dörrstängare och eventuella elektriska delar påverkar varandra. Ett problem i dörrens passning kan därför visa sig som ett låsproblem.

Bra rutiner i vardagen

- Lyssna efter förändringar: nya ljud, tröghet eller dörrar som börjar slå kan vara tidiga tecken på slitage eller feljustering.
- Kontrollera att dörren stänger och låser korrekt efter användning.
- Håll produkter och synliga rörliga delar rena från smuts och byggdamm.
- Kontrollera att skruvar, beslag och infästningar inte har blivit lösa.
- Dokumentera återkommande fel och när service senast utfördes.
- På el- och säkerhetsprodukter: låt fackkunnig personal hantera fel som inte kan lösas genom enkel yttre kontroll.

Viktigt

- Exakta underhållsmetoder och intervall kan skilja mellan produkter och installationer.
- Följ alltid aktuell tillverkarinformation och gällande krav för den installerade produkten.
- Vid säkerhetskritiska eller elektriska funktioner bör service utföras av fackkunnig personal.

Låscylindrar, nycklar och handtag

Grundläggande underhåll av mekaniska delar som används varje dag.

Cylindrar, nycklar, trycken och handtag utsätts för mycket användning. Målet är att hålla funktionen mjuk, minska mängden smuts i låset och upptäcka glapp eller slitage innan det leder till driftstörningar.

Kunden kan	• Håll nycklar rena och fria från smuts. • Torka av handtag och beslag med en mjuk, lätt fuktad trasa. • Kontrollera att handtag återgår normalt och att inga skruvar har blivit lösa. • Var uppmärksam på om nyckeln börjar gå trögare eller om cylindern kärvar.
Låspartner kan hjälpa till med	• Kontrollera cylinder, beslag, infästningar och funktion. • Efterdra eller justera lösa beslag där det är lämpligt. • Rengöra och underhålla cylindrar med avsett medel. • Bedöma slitage och byta cylinder, beslag eller andra delar vid behov.
Tänk på	• Använd inte fel typ av smörjmedel i en cylinder. • Översmörj inte - för mycket medel kan försämra funktionen. • Använd inte hårda eller slipande rengöringsmedel på beslagens ytskikt.

Kontrollintervall: Synliga beslag bör kontrolleras regelbundet och minst ett par gånger per år i normal användning. Högfrekventa dörrar kan behöva tätare kontroller.

Vanliga nycklar kan rengöras med vatten och mild tvål. Elektroniska nycklar ska hanteras enligt respektive produkts instruktioner och inte utsättas för onödig väta.

Dörrstängare

Kontrollera att dörren stänger säkert, kontrollerat och på rätt sätt.

En dörrstängare påverkar både säkerhet, komfort och dörrens livslängd. Felaktig stängningshastighet, lösa infästningar eller en dörr som slår kan vara tecken på att justering eller service behövs.

Kunden kan	• Kontrollera att dörren stänger helt efter öppning. • Lyssna efter ovanliga ljud och kontrollera om dörren börjar slå eller gå trögt. • Titta efter lösa skruvar, skador eller synligt läckage. • Meddela service om stängningen förändras tydligt.
Låspartner kan hjälpa till med	• Kontrollera infästningar, arm/led och stängningsfunktion. • Justera stängningshastighet och tillslag när produkten tillåter det. • Kontrollera eventuell fördröjd stängning, dörrkoordinator eller elektrisk uppställning. • Kontrollera öppningsbroms och smörjning av avsedda glidytor.
Tänk på	• Ändra inte inställningar på måfå - felaktig justering kan påverka funktionen. • Blockera inte dörren permanent med kil eller annat föremål om dörren är avsedd att vara stängd. • Ignorera inte en dörr som plötsligt börjar slå eller inte stänga.

Kontrollintervall: Minst två kontroller per år är en bra utgångspunkt; tätare vid hög användning eller utsatt miljö.

Vid brand- och utrymningsrelaterade funktioner bör kontroller och justeringar göras av fackkunnig personal.

Dörrautomatik

Elektrisk öppning och stängning kräver både funktions- och säkerhetskontroll.

Dörrautomatik består av både mekaniska och elektriska delar. Regelbunden kontroll av rörelse, sensorer, kablage och matning minskar risken för att dörren stannar, går fel eller tappar en säkerhetsfunktion.

Kunden kan	• Kontrollera att dörren öppnar och stänger som normalt. • Håll sensorer och synliga ytor rena enligt produktens anvisningar. • Reagera på ryckig gång, ovanliga ljud eller förändrad öppningshastighet. • Meddela service om dörren inte reagerar på impulser eller styrning.
Låspartner kan hjälpa till med	• Funktionsprova öppning och stängning. • Kontrollera infästningar, kablage, kabelöverföringar och kontaktdon. • Kontrollera matningsspänning, eventuell batteribackup och indikeringar. • Kontrollera säkerhetssensorer och göra nödvändiga justeringar.
Tänk på	• Försök inte reparera eller koppla om elektriska delar själv. • Koppla inte bort säkerhetssensorer för att få automatiken att fungera. • Använd inte dörren på ett sätt som belastar automatiken onödigt.

Kontrollintervall: Minst två kontroller per år är en bra utgångspunkt; tätare vid hög trafik eller om dörren är en viktig passage.

Låspartner kan hjälpa till med felsökning, justering, service, byte av slitdelar och kontroll av säkerhetsfunktioner.

VIKTIGT - säkerhet och krav

Maskindrivna dörrar för persontrafik omfattas av **SS-EN 16005:2023+A1:2024**, som anger krav för säker användning och provning. När en dörrautomatik eller installation omfattas av maskinreglerna ska tillämpliga krav på bland annat **CE-märkning och dokumentation** vara uppfyllda. **Klämskydd och säkerhetssensorer** är viktiga skyddsfunktioner och ska vara korrekt installerade, fungerande och underhållna. Den som ansvarar för arbetsutrustningen ska säkerställa underhåll och regelbundna kontroller. Brister kan innebära kläm- och personskaderisker samt leda till krav på åtgärder, användningsförbud och - för vissa regelöverträdelser - sanktionsavgift. Låspartner kan hjälpa till med kontroll, service, justering och dokumentation.

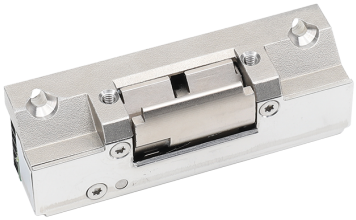
Underlag: SIS, SS-EN 16005:2023+A1:2024 • Arbetsmiljöverket, AFS 2023:11

Låshus, elektromekaniska lås och elslutbleck

Kontrollera både den mekaniska passningen och den elektriska funktionen.

Låshus, elektromekaniska lås och elslutbleck arbetar tillsammans med dörr och karm. Felaktig dörrpassning, glapp eller problem med matning och kablage kan ge trög funktion och onödigt slitage.

Kunden kan	• Kontrollera att dörren går att låsa och låsa upp utan onormalt motstånd. • Var uppmärksam på nya funktionsljud eller att upplåsningen förändras. • Kontrollera att dörren ligger rätt i karmen och stänger utan att behöva pressas. • Rapportera återkommande fel i stället för att bara återställa dem.
Låspartner kan hjälpa till med	• Kontrollera låshus, slutbleck, glapp, höjd och dörrpassning. • Kontrollera kablage, kontaktdon och vid behov drivspänning. • Underhålla avsedda yttre glid- och anslagsytor med rätt medel. • Felsöka, justera och byta slitna eller skadade komponenter.
Tänk på	• Spraya inte låsspray in i elektromekaniska låshus eller interna elektriska delar om produkten inte uttryckligen anger det. • Invändig smörjning av tillhållarfunktioner ska inte göras på eget initiativ. • Fila, slipa eller böj inte komponenter för att tvinga fram bättre passning.

Kontrollintervall: Minst två kontroller per år är en bra utgångspunkt, eller oftare efter behov.

Vid elektriska fel, återkommande driftstörningar eller arbete inne i låshus och elslutbleck bör fackkunnig personal anlitas.

Nöd- och panikutrymningsbeslag

Utrymningsfunktionen ska fungera snabbt, tydligt och utan onödigt motstånd.

Utrymningsbeslag är en säkerhetsfunktion och bör därför kontrolleras systematiskt. Dörren ska kunna öppnas från insidan enligt avsedd funktion och återgå korrekt efter manövrering.

Kunden kan	• Kontrollera att öppningsmekanismen går att manövrera utan onödigt motstånd. • Kontrollera att dörren stänger och låser korrekt efter provning. • Kontrollera att skylt/dekal är synlig och oskadad. • Meddela service direkt vid kärvning, skador eller återkommande fel.
Låspartner kan hjälpa till med	• Funktionsprova öppningsmekanismen och kontrollera återgång. • Kontrollera fallkolvens grepp, glapp och dörrens passning. • Kontrollera skruvar, glidytor, eventuell mikrobrytare och signalgivning. • Kontrollera eventuell plombering och återställa den enligt installationens krav.
Tänk på	• Blockera eller tejpa inte fast utrymningsbeslaget. • Gör inte egna ändringar som kan påverka öppningsfunktionen. • Ta inte bort säkerhetsrelaterade märkningar eller plomberingar utan att veta vad installationen kräver.

Kontrollintervall: Minst 2-4 kontroller per år eller enligt installationens krav och användning.

Eftersom funktionen är säkerhetskritisk bör återkommande service och fel hanteras av fackkunnig personal.

Gångjärn och dörrens mekanik

En väl fungerande dörr börjar med rätt rörelse och rätt justering.

Gångjärn, kantreglar och annan dörrmekanik påverkar hur lätt dörren rör sig och hur väl övriga låsprodukter fungerar. Ett dörrblad som hänger eller ligger fel kan belasta både lås och beslag.

Kunden kan	• Kontrollera att dörren öppnar och stänger utan att ta i karmen. • Titta efter lösa skruvar, glapp eller synliga skador. • Var uppmärksam på om dörren plötsligt börjar kärva eller sjunka. • Håll området runt beslag och dörrmiljö fritt från hinder.
Låspartner kan hjälpa till med	• Kontrollera infästningar och dörrens rörelse. • Efterdra lösa skruvar där det är lämpligt. • Kontrollera höjd- och sidojustering. • Smörja avsedda glidytor och justera dörren när behov finns.
Tänk på	• Tvinga inte en dörr som tar i karmen. • Byt inte infästningar eller justera bärande delar utan att säkerställa rätt dimension och funktion. • Använd inte olämpliga smörjmedel på ytor där de kan dra till sig smuts.

Kontrollintervall: Minst två kontroller per år eller efter behov.

Om gångjärn eller dörrpassning orsakar återkommande låsproblem kan en kontroll av hela dörrmiljön vara mer effektiv än att bara byta låsdelar.

Hänglås

Rengöring och rätt smörjning hjälper till att hålla mekaniken fri och fungerande.

Hänglås används ofta i miljöer där de utsätts för damm, väta och temperaturväxlingar. Regelbunden kontroll av bygel, låskropp och cylinder kan förebygga kärvning och korrosion.

Kunden kan	• Torka bort smuts och fukt från låset. • Kontrollera att bygeln rör sig och låser korrekt. • Reagera på kärvning, rost eller skador. • Förvara och använd låset så att det inte utsätts för onödigt mekaniskt våld.
Låspartner kan hjälpa till med	• Rengöra och kontrollera mekaniken. • Använda avsett underhållsmedel för cylinder och mekanik. • Bedöma slitage och byta hänglås när säkerhet eller funktion inte längre kan garanteras.
Tänk på	• Översmörj inte - mer smörjmedel är inte alltid bättre. • Använd inte medel som inte är avsedda för den aktuella produkten. • Försök inte bearbeta ett fruset lås på ett sätt som kan skada komponenterna.

Kontrollintervall: Årlig kontroll är en bra utgångspunkt och tätare vid utsatt miljö eller kärvande funktion.

Vid utomhusmiljöer eller hård användning kan Låspartner hjälpa till att bedöma lämplig låstyp och underhållsrutin.

Kortläsare, kodlås & passersystem

Kontrollera både läsning, indikering och kommunikationen med låssystemet.

Kortläsare, kodlås och passersystem är delar av en större säkerhetslösning. En enkel yttre kontroll kan upptäcka smuts, skador och förändrad funktion, medan systemfel kan kräva felsökning av både läsare, kabel och övrig utrustning.

Kunden kan	• Håll läsarens yta ren och fri från smuts. • Kontrollera att kort, tagg eller kod fungerar som normalt. • Notera om indikeringar med ljus eller ljud förändras. • Rapportera om endast vissa användare eller vissa tider påverkas.
Låspartner kan hjälpa till med	• Kontrollera läsare, knappsats och indikeringar. • Kontrollera infästning, kablage och anslutningar. • Felsöka kommunikation mellan läsare, passersystem och lås. • Kontrollera batteribackup och andra tillhörande funktioner där det är relevant.
Tänk på	• Öppna inte elektronik eller ändra kablage utan rätt kompetens. • Använd inte starka rengöringsmedel eller stora mängder vätska på läsaren. • Byt inte komponenter på chans innan orsaken till felet är kontrollerad.

Kontrollintervall: Årlig kontroll eller efter behov är en bra utgångspunkt.

Låspartner kan hjälpa till med service, felsökning, underhåll och kontroll av passersystem och tillhörande låsfunktioner.

Underhållsmedel och smörjning

Rätt medel på rätt plats - och i rätt mängd.

Smörjning är en del av underhållet, men olika produkter kan kräva olika typer av medel. Felaktig smörjning kan samla smuts, påverka elektronik eller försämra funktionen.

Kunden kan	• Följ alltid produktens instruktioner innan du smörjer. • Rengör först om produkten är kraftigt nedsmutsad. • Använd små mängder och undvik att spraya på andra ytor än den avsedda. • Förvara underhållsmedel enligt anvisningarna.
Låspartner kan hjälpa till med	• Bedöma vilket underhållsmedel som passar den aktuella produkten. • Rengöra och smörja rätt delar vid service. • Felsöka om smörjning inte löser problemet - kärvning kan bero på feljustering eller slitage.
Tänk på	• Smörj inte elektriska eller elektromekaniska delar invändigt med låsspray om produkten inte uttryckligen anger det. • Översmörj inte. • Blanda inte olika kemiska produkter utan att kontrollera kompatibilitet.

Kontrollintervall: Underhåll görs efter behov och enligt respektive produkts instruktioner.

Vid återkommande kärvning är det ofta bättre att undersöka orsaken än att fortsätta tillsätta smörjmedel.

Service och underhåll med Låspartner

Förebyggande underhåll kan minska risken för driftstörningar och göra det lättare att upptäcka slitage innan det blir ett större problem. Låspartner kan hjälpa till med både enstaka serviceinsatser och löpande underhåll av lås- och säkerhetslösningar.

Vi kan hjälpa till med	• Kontroll och funktionsprov av lås, beslag och dörrmiljö. • Justering, rengöring och smörjning. • Felsökning av elektromekaniska lås, elslutbleck och dörrautomatik. • Service av passersystem och läsare. • Kontroll av nöd- och panikutrymningsbeslag. • Bedömning av slitage och byte av komponenter när det behövs. • Upplägg för återkommande service och underhåll.

Låspartner i Stockholm AB
Essinge Brogata 2, 112 61 Stockholm
08-100 400
butik@laspartner.se
www.laspartner.se

Mån–Tor 08–17 • Fre 08–15

Guiden är generell information och ersätter inte produktens aktuella monterings-, service- eller underhållsinstruktioner. Vid säkerhetskritiska eller elektriska funktioner bör service utföras av fackkunnig personal.